

FATCA & CRS/DAC2

Perustietoa finanssilaitoksen asiakkaille

Miksi pankki, vakuutuslaitos, sijoituspalveluyritys, muu rahastoyhtiö tms. kysyy asiakkaalta verotukseen liittyviä tietoja?

Miksi finanssilaitos kysyy asiakkaalta tietoja hänen verotukselliseen asuinvaltioon liittyen

Finanssilaitos = pankki, vakuutuslaitos, sijoituspalveluyritys, muu rahastoyhtiö tms.

Kun asiakas avaa esimerkiksi pankkitilin tai esimerkiksi merkitsee rahastoyhtiön rahasto-osuuksia, tulee **finanssilaitoksen lainsäädäntöön ja Suomen tekemiin kansainvälisiin verosopimuksiin perustuen pyytää asiakkaalta verotukseen liittyviä tietoja sen tutkimiseksi ja tunnistamiseksi, mihin valtioihin asiakas on verovelvollinen**. Lainsäädäntöä on selvitetty lyhyesti seuraavalla sivulla.

Finanssilaitoksen on pyydettävä tietoja asiakkaalta myös rahanpesun estämiseksi säädetyn lainsäädännön noudattamiseksi tai asiakkaan tuntemista koskevan menettelyn noudattamiseksi (AML = Anti Money Laundering, Know Your Customer). Finanssilaitos käyttää näitä tietoja asiakkaan verostatuksen oikeellisuuden varmistamisessa.

Lainsäädännön vuoksi asiakkaan on annettava finanssilaitokselle sen pyytämät tiedot. **Jos asiakas ei anna tarvittavia tietoja, ei finanssilaitos voi tarjota asiakkaalle palvelua** (esimerkiksi avata pankkitiliä, merkitä rahasto-osuuksia tms).

Lainsäädäntö edellyttää, että tarvittavat tiedot on annettava myös aiemmin avattujen finanssitilien osalta.

Katso lisätietoja asiakkaan velvollisuuksista CRS:n soveltamisesta annetun [Verohallinnon syventävän ohjeen kohdasta 4.8.](#)

Asiaan liittyvä lainsäädäntö

FATCA-sopimus ja siihen liittyvät säännökset:

- Suomen ja Yhdysvaltojen välillä on verotietojen vaihtoa koskeva FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act)-sopimus.
- FATCA -sopimuksen ja sen perusteella tapahtuvan tietojenvaihdon tarkoituksena on estää veronkiertoa.
- FATCA -sopimus velvoittaa finanssilaitoksia tutkimaan ja tunnistamaan Yhdysvalloissa verovelvolliset henkilöt sekä näiden Suomessa olevia tuloja ja varallisuutta koskevat tilitiedot. Finanssilaitos on velvollinen raportoimaan nämä tiedot Verohallinnolle, joka lähettää tiedot edelleen Yhdysvaltain IRS:lle.
- Suomen verolainsäädännössä FATCA-sopimuksen mukaiset velvoitteet on voimaannpantu erityislilla, verotusmenettelylain 17 a §:llä ja voimaansaattamisasetuksella.
- Verohallinto on antanut FATCA-sopimuksen soveltamisesta [syventävän ohjeen](#).

CRS ja siihen liittyvät säännökset:

- OECD on tehnyt finanssitlejä koskevan kansainvälisen automaattista tietojenvaihtoa koskevan standardin, Common Reporting Standard (lyhenne CRS).
- Euroopan unionissa CRS:n mukainen tietojenvaihto toteutetaan ns. DAC2-direktiivimuutokseen perustuen.
- Tietojenvaihdon tarkoituksena on estää kansainvälistä veronkiertoa.
- Standardi ja direktiivi velvoittavat finanssilaitoksia tutkimaan ja tunnistamaan asiakkaidensa verotuksellisen asuinvaltion sekä näiden Suomessa olevia tuloja ja varallisuutta koskevat tilitiedot. Finanssilaitos on velvollinen raportoimaan nämä tiedot Verohallinnolle, joka lähettää tiedot edelleen muiden valtioiden verohallinnoille.
- Suomen verolainsäädännössä standardin ja direktiivin vaatimukset on voimaannpantu direktiivin voimaannpanolilla sekä verotusmenettelylain 17 b, c ja d §:llä.
- Verohallinto on antanut CRS:n ja DAC2:n soveltamisesta [syventävän ohjeen](#).

Millä tavalla finanssilaitos kerää asiakkaiden tietoja?

1.7.2014 ja sen jälkeen avattavat finanssitilit (CRS:n osalta 1.1.2016 ja sen jälkeen avattavat finanssitilit):

- Finanssilaitoksen on pyydettävä asiakkailta ns. itse annettu todistus, jotta asiakkaan verotuksen asuinvaltio(t) voidaan selvittää.
- **Uuden tilin avaamisen edellytyksenä on, että finanssilaitos on saanut asiakkaalta luotettavan itse annetun todistuksen.**
- Finanssilaitos saa itse päättää, missä muodossa se kerää asiakkaalta itse annetussa todistuksessa vaaditut tiedot.

Ennen ajankohtaa 1.7.2014 avatut finanssitilit (CRS:n osalta ennen ajankohtaa 1.1.2016 avatut finanssitilit):

- Finanssilaitos voi näidenkin tilien osalta aina pyytää asiakkaalta itse annetun todistuksen.
- Vaihtoehtoisesti Finanssilaitos voi tutkia ja tunnistaa tilit aiemmin hallussaan olevien tietojen perusteella.
- Jos finanssilaitoksella ei ole riittäviä tietoja asiakkaan verotuksen asuinvaltion määrittämiseksi, finanssilaitoksen on pyydettävä asiakkaalta täydentävää selvitystä verotuksen asuinvaltion määrittämiseksi ja asiakkaan on annettava pyydetyt tiedot finanssilaitokselle.

Huom! Asiakkaan on aina ilmoitettava finanssilaitokselle olosuhteissaan tapahtuneista muutoksista.

Huom! Asiakkaan on annettava finanssilaitokselle myös itse annetun todistuksen luotettavuuden varmistamiseksi tarvittavat lisätiedot.

Mitä tietoja finanssilaitos pyytää itse annetulla todistuksella?

CRS:n tietojenvaihtoa koskevien velvoitteiden vuoksi finanssilaitos pyytää asiakkaalta itse annettua todistusta asiakkaan verotuksen asuinvaltion/valtioiden määrittämiseksi. Finanssilaitos pyytää tätä tarkoitusta varten asiakkaalta muun muassa seuraavia tietoja:

- Nimi,
- Kotipaikan osoite,
- Asuinvaltio(t),
- Verotunniste (Taxpayer Identification Number, lyhenne TIN) kunkin raportoitavan asuinvaltion osalta, ja
- Syntymäaika

ks. itse annetusta todistuksesta esimerkiksi uusien henkilötilien osalta Verohallinnon syventävä CRS -ohje, kohta 3.5 Soveltamisohje uusien henkilötilien huolellisuusmenettelyä koskevaan IV jaksoon.

FATCA -tietojenvaihtoa koskevien velvoitteiden vuoksi finanssilaitos pyytää asiakkaalta itse annettua todistusta sen määrittelemiseksi, onko kysymyksessä oleva asiakas määritelty yhdysvaltalainen henkilö. Finanssilaitos pyytää tätä tarkoitusta varten muun muassa seuraavia tietoja:

- Nimi,
- Osoite asuinvaltiossa,
- Onko tilinhaltija määritelty yhdysvaltalainen henkilö ja erikseen kysyttynä, onko tilinhaltija Yhdysvaltain kansalainen,
- Verotuksen asuinvaltio(t), jos se on muu kuin Yhdysvallat,
- Yhdysvaltalainen verotunniste (US TIN)

ks. itse annetusta todistuksesta esimerkiksi uusien henkilötilien osalta Verohallinnon syventävä FATCA -ohje, kohta 6.2 Itse annettu todistus ja henkilötilit.

Huom! Kansalaisuutta koskevan tiedon osalta finanssilaitoksen tarvitsee tietojenvaihtoa koskevien velvoitteiden vuoksi pyytää asiakkaalta ainoastaan Yhdysvaltain kansalaisuutta koskevaa tietoa. FATCA/CRS tietojenvaihtoa varten finanssilaitoksen ei siis tarvitse saada asiakkaalta tietoa asiakkaan muista mahdollisista kansalaisuuksista.

Mitä tietoja Suomen Verohallinto lähettää ulkomaille?

Verohallinnolla on lainsäädäntöön ja Suomen tekemiin kansainvälisiin sopimuksiin perustuva velvollisuus lähettää tietoja asiakkaan asuinvaltioon ja/tai niihin valtioihin, joihin asiakkaalla on tunnusmerkkejä finanssilaitoksella olevien tietojen perusteella.

- **Tämän vuoksi on erittäin tärkeää, että asiakas antaa itse annetulla todistuksella oikeat tiedot olosuhteistaan ja ilmoittaa jos olosuhteissa tapahtuu muutoksia.**

Finanssilaitoksen on ryhdyttävä lainsäädännön edellyttämiin toimenpiteisiin, jos finanssilaitoksella on syytä epäillä asiakkaan ryhtyneen menettelyihin, joilla se pyrkii välttämään oikean raportoinnin.

- **Finanssilaitoksella on velvollisuus ilmoittaa näistä asiakkaista Verohallinnolle.**

Huom! Puutteellisten tietojen antaminen voi johtaa siihen, että tiedot ilmoitetaan tarpeettomasti tai virheellisesti Verohallinnolle. Lisäksi väärin tietojen antaminen voi johtaa vero- tai rikosoikeudellisiin seuraamuksiin.

Mikä on TIN, eli verotunniste?

- Verotunnisteella tarkoitetaan valtion myöntämää tunnistetta, jolla luonnollinen henkilö ja oikeushenkilö tunnustetaan verotuksen toimittamista varten.
- Suomalainen verotunniste on henkilön osalta henkilötunnus ja yritysten osalta y-tunnus.
- Jos henkilö tai yritys on myös jossain toisessa valtiossa verovelvollinen, tulee finanssilaitokselle antaa tieto myös kyseisen valtion verotunnisteesta.
- Muiden valtioiden osalta verotunnisteen hakemiseen liittyvissä asioissa lisätietoja antavat kysymyksessä olevan valtion veroviranomaiset.
- OECD:n automaattista tietojenvaihtoa koskevassa [portaalissa](#) on valtioittain perustietoa verotunnisteita koskien.

Yhdysvaltalaisen verotunnisteen (US TIN) osalta huomioitavaa

- Finanssilaitoksen on raportoitava FATCA -sopimuksen ja lainsäädännön perusteella Verohallinnolle finanssitilit sellaisten asiakkaiden osalta, jotka ovat FATCA -sopimuksessa määritellyjä yhdysvaltalaisia henkilöitä.
- FATCA -sopimuksen perusteella määritellyt yhdysvaltalaiset henkilöt ovat henkilöitä, joilla on Yhdysvaltoihin viittaavia tunnusmerkkejä.
- Esimerkiksi Yhdysvaltain kansalaisuus on FATCA -sopimuksen mukainen tunnusmerkki, jonka perusteella finanssilaitoksen on raportoitava Verohallinnolle asiakkaan raportoittavat finanssitilit.
- Kun asiakkaalla on FATCA -sopimuksen mukaisia tunnusmerkkejä Yhdysvaltoihin (esimerkiksi Yhdysvaltain kansalaisuus), on ko. asiakkaan osalta kaikissa tilanteissa raportoitava Verohallinnolle myös yhdysvaltalainen verotunniste (US TIN), jos asiakkaalla on raportoitavia tilejä. Yhdysvaltoihin viittaavia tunnusmerkkejä on käsitelty yksityiskohtaisemmin Verohallinnon syventävässä ohjeessa koskien FATCA -sopimuksen soveltamista. Syventävään ohjeeseen pääset tästä [linkistä](#).
- Asiakkaan on siis annettava finanssilaitokselle tieto yhdysvaltalaisesta verotunnisteestaan, kun finanssilaitos pyytää tätä tietoa.
- Verohallinto ei ole toimivaltainen viranomainen yhdysvaltalaisen verotunnisteen hakemiseen liittyvissä asioissa. Asiakkaan on hoidettava itse yhdysvaltalaiseen verotunnisteen hakemiseen liittyvät asiat Yhdysvaltain veroviranomaisen kanssa. Ks. lisätietoa yhdysvaltalaisesta verotunnisteesta [IRS:n sivuilta](#).

Yksikkötilejä koskevat huolellisuusmenettelyt

- Finanssilaitoksen tulee suorittaa yksikkötilinhaltijoiden luokittelu.
- Tutkiminen tapahtuu itse annetussa todistuksessa saatujen tietojen perusteella.
- Kun yritys on avaamassa finanssiliitä, tulee finanssilaitoksen tutkia yksikkötilin osalta:

onko yksikkö raportoitava henkilö tai määritelty yhdysvaltalainen henkilö.

onko yksikkö passiivinen ei-finanssiyksikkö, jossa on yksi tai useampi raportoitava kontrolloiva henkilö tai määritelty yhdysvaltalainen kontrolloiva luonnollinen henkilö

Käytännössä siis yrityksen on dokumentoidusti selvitettävä finanssilaitokselle onko se suomalainen vai ulkomaalainen yritys.

Jos kysymys on ulkomaisen yrityksen tilistä, on finanssilaitoksen raportoitava tämä tili Verohallinnolle.

Käytännössä siis yrityksen on dokumentoidusti selvitettävä finanssilaitokselle onko se passiivinen ei-finanssiyksikkö. Jos on, yrityksen on lisäksi dokumentoidusti selvitettävä onko yksi tai useampi sen kontrolloivista henkilöistä ulkomaille verovelvollinen.

Passiivisen ei-finanssiyksikön käsite tarkoittaa yleensä sellaista yritystä, jonka tulot tulevat pääasiassa sijoitustoiminnasta (tässä yhteydessä passiivinen ei tarkoita esim. lepäävää yhtiötä). Jos on epäselvää, onko yksikkö passiivinen vai aktiivinen, on yritystä käsiteltävä passiivisena.

Kontrolloivalla henkilöllä tarkoitetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain mukaista tosiasiallista edunsaajaa.

Jos yksikin passiivisen ei-finanssiyksikön kontrolloivista henkilöistä on ulkomaille verovelvollinen, on finanssilaitoksen raportoitava tili Verohallinnolle vaikka yritys olisi suomalainen.

Katso lisätieto CRS:n soveltamisesta annetusta Verohallinnon syventävästä ohjeesta, erityisesti kohdat 2.5 - 2.8 ja FATCA sopimuksen soveltamisesta annetusta Verohallinnon syventävästä ohjeesta, erityisesti kohdat 5.12 - 5.13.

